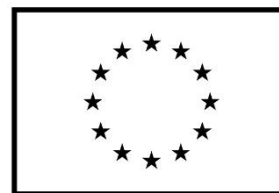

ITMS kód Projektu: 26140230002
ITMS kód Projektu: 26120130002

Európska únia
Európsky sociálny fond

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Prioritná os:	Prioritná os 2 – Ďalšie vzdelávanie ako nástroj rozvoja LŽ Prioritná os 4 – Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť
Opatrenie:	2.1 Podpora ďalšieho vzdelávania 4.2 Zvyšovanie konkurencieschopnosti Bratislavského kraja
Prijímateľ:	Metodicko-pedagogické centrum
Názov projektu:	Profesijný a kariérový rast pedagogických zamestnancov
Kód ITMS projektu:	26140230002, 26120130002
Aktivita:	2.2 Tvorba a akreditácia programov kontinuálneho vzdelávania PZ a OZ

Program kontinuálneho vzdelávania Duchovný rozmer katolíckeho učiteľa

PaedDr. Darina Výbohová, PhD.
poverená zastupovaním generálnej riaditeľky
Metodicko-pedagogické centrum, Bratislava

Názov vzdelávacieho programu: **Duchovný rozmer katolíckeho učiteľa**

Zdôvodnenie vzdelávacieho programu:

Primárnym miestom kde dochádza k formovaniu osobnosti je rodina. Druhým najpodstatnejším miestom pre formáciu je škola. Preto, kto by v škole videl len prostriedok šírenia osvety a výtvarných vedy, ten by úplne prekrútil zmysel školy. Škola nie je len inštitúciou poskytujúcou vzdelávanie, ale tiež miestom, ktoré sa snaží o výchovu človeka, kde vyučovanie je jedným z hlavných prostriedkov výchovy. Popredný slovenský odborník na výchovu a vzdelávanie prof. M. Zelina, hovorí vo svojej knihe *Stratégie a metódy rozvoja osobnosti*, že „*sme vzdelaní, ale zlí, čo sa prejavuje v raste kriminality, užívaní drog, náraste alkoholizmu...!*“ Môžeme badať, že v škole niečo - niekto zlyháva.

Už zo samotných dejín poznáme, že tvorcom mravných hodnôt u žiaka je učiteľ. Preto je nevyhnutné, aby učitelia na našich školách boli neustále formovaní a pripravovaní i po duchovnej stránke. A to nielen, aby odovzdávali vedomostné poznatky, ale aj morálne hodnoty a tak vykonávali úlohu iniciácie, výchovy a vyučovania žiakov. Takáto formácia učiteľov a následne aj žiakov má napomáhať v napredovaní v ľudských cnostiach - po ľudskej stránke, tak aj v oblasti náboženskej, duchovnej v cnostiach viery. Táto formácia má za cieľ pomáhať učiteľovi aby rástol ako vychovávateľ človeka a ľudského života. Toto je výzva, ktorej sa má učiteľ v plnej zodpovednosti zhostiť.

Ako jedno z možných riešení vidíme formačno-duchovné cvičenia pre učiteľov - exercície. Aj podľa T. Kempenského „*Najlepším prostriedkom múdrosti je rozmyšľať o živote Kristovom. Duševné cvičenie obráti zrak na vlastnú dušu, aby sme ju pochopili. Ak sme si vedomí vlastnej duše a jej krehkosti, potom môžeme chápať dušu iného, v našom prípade dušu dieťaťa i s jeho slabosťami.*“

Duchovné cvičenia by tiež mali upevňovať vieru, prispievať k dôkladnejšiemu sebapoznávaniu aj osvojovaniu si vierouky, prehĺbeniu náboženského cítenia, života a cirkevnej disciplíny.

Takisto nesmieme zabúdať, že pravidelné duchovné cvičenia sú povinné pre udržanie si kanonickej misie v zmysle Kódexu kánonického práva pre učiteľov katolíckych škôl.

„Katolícka výchova je jednou z najdôležitejších úloh Cirkvi v dnešnom meniacom sa kontexte“ – povedal pápež František počas audiencie účastníkom plenárneho zhromaždenia Kongregácie pre katolícku výchovu, ktoré sa konalo v dňoch od 12. do 14. februára 2014 vo Vatikáne. V tomto ohľade upozornil vo svojom príhovore na tri aspekty: hodnota dialógu pri výchove, príprava kvalifikovaných formátorov a výchovno-vzdelávacie inštitúcie.

V prvom bode ocenil vydanie dokumentu o medzikultúrnom dialógu na katolíckych školách, ktoré sú navštevované aj žiakmi nekresťanmi či dokonca neveriacimi. Cieľom katolíckych vzdelávacích inštitúcií je integrálny rozvoj človeka, ktorý odpovedá na právo každého na prístup k vzdelaniu, s plným rešpektom slobody každého jednotlivca. „*Ježiš začal ohlasovať dobrú zvesť v «Galilei pohanov», čo znamená zmes ľudí rôznych rás, kultúr a náboženstiev.*“ Tento kontext, ako povedal Svätý Otec, sa podobá dnešnému a vyžaduje si vzdelávacie programy podporujúce konfrontáciu a dialóg, ktoré dokážu spojiť katolícku identitu s multikultúrnou spoločnosťou. Vyzdvihol prínos cirkevných inštitúcií, ktoré vedú katolícke školy v podmienkach kultúrneho a náboženského pluralizmu.

V druhom bode sa pápež zameril na otázku prípravy formátorov:

„*Druhý aspekt sa týka kvalifikovanej prípravy výchovno-vzdelávacích pracovníkov. Nie je možné improvizovať! Treba to brať vážne!*

Na stretnutí s generálnymi predstavenými som poukázal na to, že výchova je dnes zameraná na generáciu, ktorá sa mení, a preto každý pedagóg je pozvaný k zmene v tom zmysle, aby bol schopný komunikovať s mladými ľuďmi, ktorých má pred sebou. Chcel by som sa sústrediť na naznačenie črt postavy vychovávateľa a jeho konkrétnej úlohy.

Vychovávateľ v katolíckych školách musí byť predovšetkým veľmi kompetentný, kvalifikovaný a zároveň plný ľudskosti, schopný byť medzi mladými pedagogickým štýlom, podporujúcim ich ľudský a duchovný rast.

Mladí ľudia potrebujú kvalitné vzdelanie a súbor hodnôt, nielen vysvetlených, ale dosvedčovaných. Z tohto dôvodu pedagóg sám potrebuje celoživotnú formáciu. Je preto nutné investovať do toho, aby si učitelia a vychovávatelia mohli udržiavať svoju vysokú profesionalitu, a tiež svoju vieru a silu duchovnej motivácie. V tomto ďalšom vzdelávaní si dovoľím upozorniť na potrebu duchovných obnov a duchovných cvičení pre pedagógov. Je pekné robiť kurzy toho, tamtoho, ale je tiež potrebné robiť kurzy modlitby, duchovných cvičení!

Tretí, posledný bod zameraný pápež František na vzdelávacie inštitúcie, školy a katolícke univerzity. Pripomenul 50. výročie koncilového vyhlásenia *Gravissimum educationis*, 25. výročie apoštolskej konštitúcie *Ex corde Ecclesiae* a aktualizáciu apoštolskej konštitúcie *Sapientia christiana*, ktoré vedú k uvažovaniu nad vzdelávacími inštitúciami po celom svete a nad ich zodpovednosťou vnášať živú prítomnosť evanjelia do oblasti školstva, vedy a kultúry. „Je nevyhnutné, aby katolícke akademické inštitúcie neboli izolované od sveta, ale aby dokázali odvážne vstúpiť do areopágu súčasných kultúr a nadviazať dialóg, vedomé si daru, ktorý majú na to, aby ho ponúkli všetkým.“

V rámci plenárneho zhromaždenia Kongregácie pre katolícku výchovu Svätý Otec nazval oblasť školstva a vzdelávania veľkým staveniskom, na ktorom Cirkev so svojimi vlastnými inštitúciami a projektmi bola vždy prítomná. „Dnes musíme podporovať tento záväzok na všetkých úrovniach a obnoviť úlohu všetkých tých, ktorí sú zapojení do perspektívy novej evanjelizácie.“

Práve táto skutočnosť zdôvodňuje potrebu tohto vzdelávacieho programu, aby pripravila pedagogických zamestnancov pôsobiacich v katolíckej cirkevnej škole na poslanie, ktoré majú v edukácii mladého človeka

Druh kontinuálneho vzdelávania:

Aktualizačné vzdelávanie

Forma kontinuálneho vzdelávania:

Kombinovaná: prezenčná, dištančná

Ciele vzdelávacieho programu:

Hlavný cieľ:

Prehĺbiť a rozšíriť profesijné kompetencie pedagogických zamestnancov katolíckych škôl prehĺbením osobnej viery, hlbším osvojením vierouky a náboženského cítenia prepotrebných na štandardný výkon pedagogickej činnosti.

Špecifické ciele:

- Prehĺbiť potenciál, psychológiu a význam modlitby v živote učiteľa i v edukačnom prostredí.
- Rozvíjať spôsobilosť prostredníctvom meditácie nachádzať svoje „ja“, vnímať svoje telo, psychiku, hodnoty, budovať zdravé a harmonické seba prijatie.
- Rozširovať spôsobilosť poznávať zmysel a cieľ života, správne porozumieť pozemskému šťastiu i večnému životu. Pochopiť vzťah medzi Bohom a človekom.
- Rozvíjať a prehĺbiť spirituálny rozvoj katolíckeho učiteľa; jeho morálny status.
- Prehĺbiť znalosti z preventívneho výchovného systému don Bosca i vierouky (pedagogická formácia).

- Rozvíjať schopnosť priblížiť etický kódex kresťanského učiteľa.

Obsah vzdelávacieho programu

Modul 1. Modlitba ako vzor edukačného prostredia	Forma	Časový rozsah
Témy		
<ul style="list-style-type: none"> - „Otče náš“ - ako základná modlitba - Potenciál modlitby - Psychológia modlitby - Dôležitosť modlitby v živote učiteľa - Korelácia didakticko-pedagogických metód a metódy vyplývajúce z modlitby - Vnútoraná konfrontácia modlitby pri rozvoji kritického myslenia 	prezenčná	2 2 2 2 2
Výstup z dištančnej formy	dištančná	6
Priblížte a popíšte Váš vzťah k modlitbe i jej praktický dopad na Váš život, či pedagogické pôsobenie, Formát A4, rozsah - jedna normostrana.		
SPOLU		10/6

Modul 2. Spiritualita učiteľa	Forma	Časový rozsah
Témy		
<ul style="list-style-type: none"> - Sociológia osobnosti – teologický rozmer - Význam spirituality učiteľa - Hodnota morálneho rozmeru učiteľa - Budovanie osobnosti - Človek - obraz Boha - Človek – tvor slobodný - Hriech - Solidarita - Subsidiarita 	prezenčná	2 2 2 2 2 2
Výstup z dištančnej formy:	dištančná	6
Popíšte sústavu osobnej spirituality, na ktorej stojí váš život i dôležitosť pestovania duchovného života pre pedagogickú prax. Formát A4, rozsah cca 1 - 2 normostrany		
SPOLU		10/6

Modul 3. Preventívny systém don Bosca	Forma	Časový rozsah
Témy		

- Don Bosco – vychovávateľ a pedagóg	prezenčná	2
- Výchovné metódy don Bosca:		2
• Rozum		
• Náboženstvo - viera		2
• Láskavosť		
- Osobnosť učiteľa - vychovávateľa v intenciách don Bosca		2
- Aplikácia pedagogických metód don Bosca v praxi – ukážky, praktická činnosť		2
Výstup z dištančnej formy: Integrujte metódy (rozum, náboženstvo - viera, láskavosť) preventívneho systému don Bosca do metodiky vyučovacej/ výchovnej jednotky Formát A4, rozsah - jedna normostrana.	dištančná	4
SPOLU		10/4

Modul 4. Etický kódex kresťanského učiteľa		
Témy	Forma	Časový rozsah
- Filozoficko-etické východisko	prezenčná	2
- Charakteristika práce učiteľa		2
- Pedagóg a kresťanská viera		3
- Základné vzťahy a povinnosti kresťanského pedagóga		3
Výstup z dištančnej formy: Charakterizujte jednotlivé stupne kódexu kresťanského učiteľa. Formát A4, rozsah - jedna normostrana.	dištančné	4
SPOLU		10/4

Profil absolventa:

Absolvent vzdelávacieho programu má kompetencie prehlbovať svoj duchovný život prostredníctvom modlitby a meditácie, ako aj rozširovať svoju pedagogickú odbornosť o preventívny systém don Bosca i učenie katolíckej cirkvi. Pozná dôležitosť teologického, psychologického a spirituálneho rozmeru osobnosti učiteľa. Absolvent bude pripravený nielen vzdelávať, ale v prvom rade viesť – vychovávať.

Rozsah vzdelávacieho programu:

Rozsah vzdelávacieho programu: Spolu 60 hodín, z toho prezenčne 40 hodín a dištančne 20 hodín.

Trvanie vzdelávacieho programu:

najviac 10 mesiacov

Bližšie určená kategória, podkategória pedagogických zamestnancov; kariérový stupeň, kariérová pozícia:

Kategória pedagogických zamestnancov:

- učiteľ

Podkategórie pedagogických zamestnancov:

- učiteľ pre predprimárne vzdelávanie (učiteľ materskej školy),
- učiteľ pre primárne vzdelávanie (učiteľ prvého stupňa základnej školy),
- učiteľ pre nižšie stredné vzdelávanie (učiteľ druhého stupňa základnej školy),

- učiteľ pre nižšie stredné odborné vzdelávanie, stredné odborné vzdelávanie, úplné stredné všeobecné vzdelávanie, úplné stredné odborné vzdelávanie a učiteľ pre vyššie odborné vzdelávanie (učiteľ strednej školy),
- učiteľ základnej umeleckej školy.

Kariérový stupeň:

- samostatný pedagogický zamestnanec,
- pedagogický zamestnanec s prvou atestáciou,
- pedagogický zamestnanec s druhou atestáciou.

Kariérová pozícia: --

Vyučovaci predmet: --

Podmienky pre zaradenie uchádzačov:

Program kontinuálneho vzdelávania je určený pre kategóriu učiteľ v uvedených podkategóriách vyučujúcich na katolíckych školách, ktorí spĺňajú kvalifikačné predpoklady v súlade s vyhláškou MŠ SR č. 437/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov a ktorí majú absolvovaných aspoň šesť mesiacov pedagogickej činnosti (§ 35 ods. 9 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov).

Spôsob prihlasovania:

Písomná prihláška na kontinuálne vzdelávanie podpísaná uchádzačom.

Spôsob preukázania príslušnosti k cieľovej skupine:

Riaditeľ školy na prihláške potvrdzuje zaradenie pedagogického zamestnanca do kategórie, podkategórie a kariérového stupňa. Riaditeľovi školy potvrdzuje prihlášku zriaďovateľ.

Ak riaditeľ školy nepotvrdí zaradenie pedagogického zamestnanca do kategórie, podkategórie a kariérového stupňa., posúdi poskytovateľ oprávnenie na zaradenie pedagogického zamestnanca na základe príslušných dokumentov, ktoré pedagogický zamestnanec predloží poskytovateľovi.

Vyplnenú prihlášku na kontinuálne vzdelávanie po podpísaní riaditeľom školy je potrebné zaslať na príslušné regionálne/detašované pracovisko MPC.

Spôsob ukončovania vzdelávacieho programu:

Inovačné vzdelávanie sa ukončuje záverečnou prezentáciou pred trojčlennou komisiou vymenovanou poskytovateľom vzdelávania. Garant spoluzodpovedá za výber lektorov a členov komisie.

Požiadavky na ukončenie:

1. Účasť najmenej 80 % z celkového rozsahu prezenčnej formy vzdelávania.
2. Spracovanie a odovzdanie všetkých výstupov dištančnej formy vzdelávania,
3. Záverečná prezentácia spracovaná na základe formácie duchovného života.

Obsahom záverečnej prezentácie je didaktické spracovanie témy z obsahu vzdelávacieho programu v rozsahu cca 2 - 4 strany/A4.

Personálne zabezpečenie a garant vzdelávacieho programu:

Garant vzdelávacieho programu:

PaedDr. Milan Majerský, Katolícko-pedagogické a katechetické centrum, n. o., Levočská 10, 052 01 Spišská Nová Ves, učiteľ pre kontinuálne vzdelávanie s druhou atestáciou, náboženstvo/náboženská výchova – odborová didaktika. Garant spĺňa kvalifikačný predpoklad v zmysle § 43 ods. 4 a 5 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Lektori vzdelávacieho programu:

Učiteľia pre kontinuálne vzdelávanie, pedagogickí zamestnanci z praxe s vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa. Lektori musia spĺňať podmienky Čl. 2 bodu 12 Smernice 18/2009-R.

Finančné, materiálne, technické a informačné zabezpečenie

Financovanie vzdelávacieho programu:

Náklady spojené so vzdelávaním budú financované z národného projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov a prostriedkov rozpočtu MPC. V prípade viacdňových vzdelávacích podujatiach bude ubytovanie a stravovanie hradené z prostriedkov národného projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov.

Cestovné náklady účastníka vzdelávania hradí vysielajúca organizácia, resp. účastník sám.

Materiálne zabezpečenie:

Prezentačné vybavenie (tabuľa, flipchartový papier, fixky)

Učebné zdroje (študijné texty), k jednotlivým modulom – témam budú spracované lektormi vzdelávania a autorom vzdelávacieho programu.

Materiál pre účastníkov: kancelársky papier A4.

Literatúra:

AUGUSTYN, J.: Duchovný život a modlitba. Trnava : Dobrá kniha, 2010, 140 s. ISBN: 9788071416999

BURIAN, R. – ŠPÁNIK, M.: Teória výchovy pre kresťanské školy. Trenčín : Naša tlač, 1994, 98 s. ISBN 80-966994-2-3.

HERIBAN, J.: Sväté Písmo Starého i Nového Zákona. Trnava : SSV, 2001, 2625 s. ISBN 80-7162-281-8.

KOZA-MATEJOV, J.: Bon Bosco. Bratislava : Don Bosco, 2001, 336 s. ISBN 80-88949-20-3.

ZELINA, M.: Stratégie a metódy rozvoja osobnosti. Bratislava : IRIS, 1996, 330 s. ISBN 80-967013-4-7.

Všeobecné direktorium pre katechizáciu. Trnava : SSV, 1999, 293 s. ISBN 80-7162-264 8.

Ostatná literatúra k jednotlivým modulom a témam bude účastníkom odporúčaná lektormi vzdelávania.

Technické a informačné zabezpečenie:

Notebook s pripojením na internet, CD prehrávač, reproduktory, dataprojektor.

Návrh počtu kreditov:

Spolu: **15 kreditov**

12 kreditov za rozsah vzdelávania a 3 kredity za spôsob ukončovania vzdelávania.